EU-PLATFORM
VOOR KINDERPARTICIPATIE

#EUChildParticipation
#EUChildGuarantee

DE VICIEUZE CIRKEL VAN KINDERARMOEDE DOORBREKEN

VERSTERKING VAN DE EUROPESE KINDERGARANTIE

IDEEËN VAN KINDEREN

WAAR GAAT DEZE BROCHURE OVER?

De Europese Unie (afgekort “EU”) is een groep van 27 landen die met elkaar samenwerken. De EU wil ervoor zorgen dat kinderen een goed leven kunnen hebben.

Elk kind en elke jongere verdient steun, veiligheid en kansen, en moet een stem hebben in beslissingen die van invloed zijn op zijn of haar leven.

De Europese kindergarantie is een plan voor EU-landen om kinderen die steun nodig hebben, te helpen een betere kans te maken op een goede toekomst.

Deze brochure is bedoeld voor kinderen en jongeren die meer willen weten over dit plan, hoe het onlangs is verbeterd en hoe het armoede helpt bestrijden.

Meer dan 41.000 kinderen hebben hun mening gedeeld via de EU-site voor jongereninspraak om dit plan te helpen schrijven.

Woorden en zinnen die met een * zijn gemarkeerd, worden aan het einde van de brochure toegelicht.

1. WAAROM HEBBEN WE DIT PLAN NODIG?

Elk kind verdient een eerlijke kans in het leven.

Sommige kinderen en gezinnen ondervinden financiële moeilijkheden, wat betekent:

> dat ze belangrijke dingen missen, zoals voedsel, kleding, schoolmateriaal of een veilige en warme plek om te wonen;
> dat ze minder mogelijkheden hebben om samen met andere kinderen mee te doen aan activiteiten, zoals sport of kunst;
> dat het moeilijker voor ze is om het op school goed te doen, wat gevolgen kan hebben voor het hele verdere leven van een kind, en zelfs voor de volgende generatie.

Het is niet de schuld van een kind als het in een arm gezin wordt geboren, dus dit moet worden rechtgezet.

Het ondersteunen van kansarme kinderen komt de hele samenleving ten goede omdat zij worden geholpen al hun talenten te benutten, als volwassene een goede baan te vinden en een bijdrage te leveren aan de samenleving.

De Europese Unie gebruikt de woorden kinderarmoede* of risico op armoede of sociale uitsluiting* om deze situaties te beschrijven. In 2025 liep bijna een kwart van alle kinderen in de EU het risico op armoede of sociale uitsluiting.

De EU-landen willen hier verandering in brengen en willen tegen 2030 ten minste 5 miljoen kinderen uit de armoede of sociale uitsluiting helpen.

> De Europese kindergarantie heeft al veel kinderen geholpen:
  - Nog eens 600.000 kinderen in de hele EU konden deelnemen aan schoolactiviteiten zoals sport of schoolreizen.
  - Nederland gaf meer kinderen, waaronder veel kansarme kinderen, gratis maaltijden op school.
  - Polen heeft kinderopvangcentra opgezet op veel plaatsen waar die er nog niet waren.
> Maar kinderen, organisaties en experts zeggen dat er meer moet worden gedaan.
> Het doel is ervoor te zorgen dat ieder kind toegang heeft tot de dingen die het nodig heeft om gezond en veilig op te groeien in een inclusieve omgeving.

Het plan biedt de EU-landen ideeën over wat ze moeten veranderen of verbeteren en helpt hen om geld en andere middelen te vinden om dat te doen.

2. WIE HEEFT EXTRA HULP NODIG?

Sommige kinderen staan voor meer uitdagingen dan andere en moeten extra hulp krijgen wanneer zij dat nodig hebben.

De kindergarantie is bedoeld om kinderen te helpen die financiële moeilijkheden ondervinden, maar biedt ook steun aan andere kansarme groepen, zoals:

- kinderen met een handicap
- Romakinderen*
- kinderen in alternatieve zorg*
- kinderen die geen woning hebben of in een onveilig gezin leven
- kinderen uit een etnische of religieuze minderheid
- jongeren die de alternatieve zorg verlaten en zelfstandig gaan wonen

3. NIEUWE MAATREGELEN VAN DE EU

Er wordt aan gewerkt om kinderen de komende jaren betere ondersteuning te bieden.

Een aantal ideeën hiervoor zijn:

- kinderen en gezinnen vragen hoe ouders kunnen worden geholpen om werk te vinden (bv. betere kinderopvang wanneer de ouders aan het werk zijn);
- nieuwe projecten op het gebied van kinderopvang, onderwijs, sport, cultuur en inclusie;
- manieren vinden om gezinnen met kinderen meer financiële steun te bieden;
- samen met Unicef een toolkit voor geestelijke gezondheid en welzijn* creëren met eenvoudige handleidingen, activiteiten en ideeën om mensen te helpen geestelijke gezondheid beter te begrijpen en hen te leren hoe ze hulp kunnen krijgen;
- opzetten van mentorschapsregelingen* ter ondersteuning van kinderen die mogelijk extra hulp nodig hebben;
- scholen en diensten helpen om Romakinderen beter te ondersteunen;
- testen doen met een kindergarantiekaart* om het gemakkelijker te maken voor kinderen en gezinnen om hulp te krijgen;
- de kindergarantie nauwer koppelen aan de jongerengarantie, zodat de steun doorloopt als kinderen ouder worden;
- meer steun bieden aan steden, regio's en lokale organisaties die met kinderen werken.

4. MEER STEUN VOOR GEZINNEN

Kinderen presteren het best wanneer hun gezin de steun krijgt die het nodig heeft.

Wanneer gezinnen de steun krijgen die zij nodig hebben, groeien kinderen gezonder op, leren ze beter en voelen ze zich veiliger. Als er tijdens de kindertijd geen ondersteuning wordt geboden, hebben kinderen later in hun leven vaak meer hulp nodig op het gebied van gezondheidszorg en huisvesting of andere sociale ondersteuning.

Het doel is:

- dat ouders en verzorgers stabiele, goedbetaalde banen hebben en genoeg geld voor alledaagse zaken zoals voedsel, huisvesting, kleding, vervoer en schoolbenodigdheden;
- dat er kinderopvang en kleuteronderwijs beschikbaar is om het voor ouders en verzorgers, met name moeders, gemakkelijker te maken om te werken of te studeren;
- dat, als de inkomsten uit werk niet voldoende zijn, gezinnen kinder- of gezinstoeslagen* kunnen krijgen, of andere extra steun die zij nodig hebben.

5. BETERE DIENSTEN VOOR KINDEREN

Alle kinderen moeten de kansen die hun worden geboden kunnen benutten.

Opgroeien met financiële problemen kan gevolgen hebben voor de lichamelijke gezondheid, de geestelijke gezondheid, de leerprestaties, de vriendschappen, de veiligheid en de toekomstmogelijkheden van kinderen. Kinderen en gezinnen moeten weten welke hulp er beschikbaar is en hoe ze die kunnen krijgen.

Diensten moeten gebaseerd zijn op wat kinderen echt nodig hebben, niet op ingewikkelde systemen. Waar mogelijk moeten er ondersteunende diensten worden opgezet, zodat gezinnen hulp kunnen krijgen zonder naar allerlei verschillende plaatsen te hoeven gaan.

Belangrijke veranderingen waarom wordt gevraagd, zijn onder meer:

- meer kinderopvang en voorschoolse opvang
- gezondere schoolmaaltijden
- meer sport, kunst en cultuur, en naschoolse activiteiten
- meer studie- en huiswerkbegeleiding en extra leerondersteuning
- betere ondersteuning op het gebied van geestelijke gezondheid* op school, in de gezondheidszorg en in de gemeenschap
- mentoren of volwassenen vertrouwenspersonen die kinderen in moeilijke perioden kunnen ondersteunen

6. ONDERSTEUNING OP HET GEBIED VAN WELZIJN EN VEILIGHEID

Elk kind heeft het recht zich online en offline veilig, gesteund en beschermd te voelen.

Financiële en sociale uitdagingen kunnen het welzijn en de gezondheid van sommige kinderen negatief beïnvloeden, waardoor zij zich gestrest, eenzaam of angstig kunnen voelen.

Het is belangrijk dat kinderen en gezinnen zo vroeg mogelijk hulp krijgen. Daarbij kan het gaan om hulp tijdens de vroege kinderjaren, op school of via geestelijke en andere gezondheidszorg.

- Met vroegtijdige hulp kan worden voorkomen dat problemen verergeren en kunnen kinderen worden geholpen om gezond te blijven, goed te leren en zich gesteund te voelen.
- Scholen, gezondheidsdiensten en maatschappelijk werkers moeten samenwerken om ervoor te zorgen dat kinderen gemakkelijker de hulp kunnen krijgen die zij nodig hebben.
- Onlineplatforms moeten ook meer doen om kinderen te beschermen.

Zowel online- als offlineveiligheid is van groot belang, en de EU-landen moeten blijven werken aan een betere bescherming van kinderen om de risico's te verminderen en hun veiligheid te waarborgen.

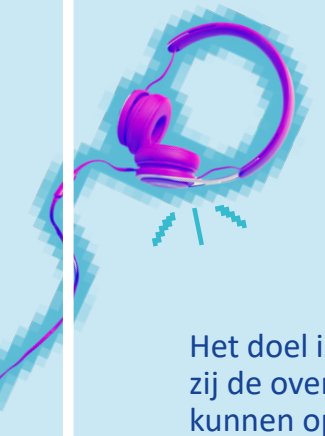

7. STEUN VOOR JONGVOLWASSENEN

De ondersteuning mag niet stoppen wanneer kinderen 18 jaar worden.

Het doel is ervoor te zorgen dat jongeren de hulp krijgen die zij nodig hebben wanneer zij de overgang naar volwassenheid maken, zodat zij een mooie toekomst voor zichzelf kunnen opbouwen.

Dit is met name van belang voor kinderen die in alternatieve zorgsituaties leven en mogelijk geen gezin hebben dat hen kan ondersteunen.

18 worden is een grote verandering en veel jongeren hebben dan nog steeds hulp nodig om:

- school of een opleiding af te ronden
- een plek te vinden om te wonen
- werk te vinden
- te leren zelfstandig te zijn

Een van de instrumenten om dit te ondersteunen is de jongerengarantie, die jongeren tussen 15 en 29 jaar helpt bij het vinden van werk, onderwijs, opleiding of een leerlingplaats.

8. WIE GAAT VOOR DEZE VERANDERINGEN ZORGEN?

Het leven en de toekomst van kinderen verbeteren is een gedeelde verantwoordelijkheid.

Iedereen moet nauw met elkaar samenwerken, zodat kinderen, jongeren en gezinnen de hulp krijgen die zij nodig hebben:

- EU-instellingen
- nationale overheden
- regionale en lokale overheden*
- scholen, de gezondheidszorg en sociale diensten
- maatschappelijke organisaties* en liefdadigheidsinstellingen
- bedrijven en stichtingen
- ouders, verzorgers en gezinnen
- kinderen en jongeren zelf

De EU-landen worden aangemoedigd hun nationale kindergarantieplannen te actualiseren om duidelijke doelstellingen vast te stellen, voldoende financiering beschikbaar te hebben en ervoor te zorgen dat kinderen en gezinnen de steun krijgen die zij nodig hebben.

VERKLARENDE WOORDENLIJST

WOORD OF ZIN	BETEKENIS
Alternatieve zorg	Wanneer een kind niet bij zijn ouders woont en ergens anders wordt verzorgd, door familieleden, pleegouders of in een kindertehuis.
Leerlingplaats	Een manier om een beroep te leren door samen te werken met ervaren mensen en tegelijkertijd een opleiding te volgen. Hierbij kun je praktische vaardigheden opbouwen door echt werk te doen.
Kinder- en gezinstoeslagen	Geld dat de overheid aan gezinnen geeft om hen te helpen met de kosten van de opvoeding van kinderen, bijvoorbeeld voor voedsel, kleding en andere behoeften.
Kinderarmoede	Wanneer het gezin van een kind over onvoldoende geld of steun beschikt voor de dingen die het kind nodig heeft om te leven, te leren, gezond te blijven, zich veilig te voelen en aan alledaagse activiteiten deel te nemen.
Maatschappelijke organisaties	Organisaties, liefdadigheidsinstellingen of mensen die zich in gemeenschapsverband inzetten om mensen te helpen en de samenleving te verbeteren. Bijvoorbeeld voedselbanken, jongerenverenigingen of liefdadige instellingen voor daklozen die gezinnen en kinderen ondersteunen.
Europese kindergarantiekaart	Een idee dat wordt getest om kinderen en gezinnen te helpen gemakkelijker informatie te vinden over diensten en ondersteuning, en tegelijkertijd hun privacy te beschermen en stigmatisering te voorkomen.
Financiering	Geld dat wordt gegeven om te helpen betalen voor projecten, diensten of activiteiten waarmee mensen en gemeenschappen worden ondersteund. In de EU kan de financiering afkomstig zijn van EU-instellingen, nationale overheden of andere organisaties.
Lokale overheden	Lokale instanties en openbare diensten die helpen bij het beheren van zaken zoals scholen, huisvesting, vervoer en sociale bijstand in steden en regio's.
Geestelijke gezondheid	Hoe onze gedachten en gevoelens werken en we ons staande houden in het dagelijks leven. Hierbij gaat het onder meer om de manier waarop we met stress omgaan, ons verhouden tot anderen en keuzes maken. Een goede geestelijke gezondheid betekent dat je in staat bent om goed met dagelijkse problemen om te gaan en je gesteund voelt wanneer het tegenzit.
Mentorschap	Ondersteuning door een vertrouwde oudere persoon die naar je luistert, advies geeft, je aanmoedigt en je helpt keuzes te maken.
Romakinderen	De Roma zijn een etnische minderheid die in veel EU-landen leeft. Romakinderen worden niet altijd eerlijk behandeld en hebben soms meer moeite om de steun en kansen te krijgen die zij nodig hebben.
Sociale uitsluiting	Wanneer iemand niet kan deelnemen aan activiteiten waaraan veel anderen wel kunnen deelnemen. Dit kan het gevolg zijn van een gebrek aan geld, steun of kansen. Het kan betekenen dat iemand wordt buitengesloten van activiteiten, vriendschappen, diensten of het gemeenschapsleven.
Toolkit	Een verzameling handleidingen, activiteiten, ideeën en praktische hulpmiddelen die mensen helpt om meer te weten te komen over een bepaald onderwerp en hen uitlegt welke maatregelen ze kunnen nemen.

#EUChildGuarantee

#EUChildParticipation

Bureau voor publicaties
van de Europese Unie
Recht | Data | Publicaties

© Europese Unie, 2026
PDF KE-01-26-101-NL-N ISBN 978-92-68-43243-3 doi:10.2767/1154284